

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΓ' - φύλ. 12 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 21 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1915 * ΑΡΙΘΜΟΣ 557

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΦΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

G. BRANDES. Για τὸν Ίψεν καὶ τὴ ζωὴ του (συνέχεια).
Ο ΑΔΕΡΦΟΣ ΜΟΥ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ αἰνίγμα καὶ τὰ ἐπακόλουθα τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς.
ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ ΓΚΕ-ΓΓΕΡΣΤΑΜ. Τὸ βιβλίον τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ (συνέχεια).
Ο DER CHIRF-GONFALON. Ἀπάντησις.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Πάνω στὰ κύματα.
ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ. Ἐνας διορισμός.
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. Τὸ πέραμα.
ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Τὸ λόγόν μου!
Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἐπισημασθέντα ἔστιν ὅτι ὁ Βενιζέλος ζητώντας νὰ συμμαχήσουμε μὲ τὴν Entente ἐνέργησε σύμφωνον μὲ τὰ αἰσθητά καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ στήν καταλληλότερη στιγμή, καὶ μὲ τὸν καταλληλότερον τρόπο πού μπορούσαμε νὰ ζητήσουμε νὰ συμπράξουμε, δὲ νομίζουμε πὼς εἶν' ἀνάγκη νὰ τὸ ξαναζητήσουμε, γὰρ νὰ τὸ παραδεχθῶμε. Αὐτὰ συζητήθηκαν ἀρκετὰ. Τῆ δικαιολογία τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, τῆς μόντης ἐθνικῆς πολιτικῆς, τοὺς λόγους τῆς ἔλθουσας καὶ τὰ ἐπιχειρήματά τῆς δὲν εἶχαμε κἀν ἀνάγκη νὰ τὰ κοῦσουμε ἀπὸ τὸ Βενιζέλο, τόσο εἶναι φανερὰ σὲ κάθε Ἑλληνα, πού δὲν εἶναι ἀπὸ τὴ φυλὴ τοῦ Πώπ.

Τὴν ξέρουμε λοιπὸν τὴν πολιτικὴν τοῦ Βενιζέλου καὶ τὴν δικαιολογίαν τῆς καὶ τὴν δαχόμαστέ. Ἐκεῖνο πού δὲν ξέρουμε — ἐξὸν τὴν κάπως σκοτεινὴν βεβαίωσιν τοῦ Βενιζέλου ὅτι ἐχάθηκε ἀγύριστα ἢ εὐκαιρία, σκοτεινὴ, ἀν εὐκαιρία ἐνοσοῦσε μόνον τὴν ἡμέραν πού ταν γὰρ νὰ ποφασίσουμε — εἶναι τὸ πού μῶρεϊ νὰ στηρίχτῃ ἢ διαφωνία μὲ τὸ Βενιζέλο καὶ ποῖα εἶναι ἢ πολιτικὴ τῆς τωρινῆς Κυβέρνησης καὶ γιὰτί εἶν' αὐτὴ πού εἶνε. Γιατί μόνον ἓνας Πώπ μπορούσε τώρα τελευταία νὰ ἐφεύρη ὅτι διαφωνία δὲν ὑπαρξέ, μόν' ἔπεσε ὁ Βενιζέλος, γιὰτ' εἶχε ἀμφιβολία ὁ Βασιλεὺς γὰρ τὴ γνώμη τοῦ λαοῦ. Ἄν ἀλήθευε αὐτό, θάταν σωστὸ πραξικόπημα ἀπὸ μέρος τοῦ Βασιλεῖ. Γιατί ἐνῶ

ἡ μεγάλη πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς καὶ ἐλόσωμος ὁ τύπος εἶταν μὲ τὸ Βενιζέλο, καὶ ἐνῶ οἱ πειότεροι ἀρχηγοὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Παλατιοῦ βρέθηκαν σύμφωνοι καὶ καμμιά διαμαρτυρία τοῦ λαοῦ δὲν ἀκούσθηκε καὶ γὰρ τὴ γνώμη τὴν ἑλληνικὴν τῶν νέων χωρῶν δὲ χωραεὶ ἀμφιβολία ποῖα εἶναι, πὼς μπορούσε νὰ μπιβάλλῃ ὁ Βασιλεὺς γὰρ τὴ γνώμη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ γὰρ τέτιο λόγο νὰ ρίξῃ τὸ Βενιζέλο; Δὲ θάταν ποῖα καθαρὴ πρόφρασι, αὐτό, καθαρὴ κωλοσιεργία καὶ εἰσέγγισι γερμανικὴ; Δόξα σοι ὁ Θεός, δὲν πέρασε τόσος καιρός, ὥστε νὰ ξεχάσουμε ὅτι ὁ Βενιζέλος παραιτήθηκε, γιὰτί ὁ Βασιλεὺς δὲ βρῆκε ὅτι ἐσούμφερνε σὲ τὸ ἔθνος ἢ πολιτικὴν του. Ἐπειτα θυμούμαστε ὅτι δὲν εἶχε ἐξαρχῆς σκοπὸ ὁ Βασιλεὺς νὰ διαλύσῃ τὴ Βουλὴν, παρὰ ἤθελε, ὥπως συμβούλεψε καὶ ὁ Βενιζέλος, νὰ διορίσῃ ὑπερρεσιακὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἔταν δὲν μπόρεσε, τότες ἔδωσε τὴν διάλυσιν σὲ τὸ Γούναρη. Πὼς αὐτὰ συμβιβάζονται μὲ τὴν οὐφιστεῖαν τοῦ Πώπ; Δὲν μῶρεϊ παρὰ νὰ ὑπάρχῃ διαφωνία γὰρ τὴν πολιτικὴν τοῦ Βενιζέλου. Ἐτσι τουλάχιστον πρέπει νὰ παραδεχθῶμε, ἀν θέλουμε νὰ μὴ βρίζουμε τὸ Βασιλεῖ, ὥπως τὸν βρίζει ὁ Πώπ. Ποῖος τὴν ἀντιπροσωπεύει αὐτὴ τὴ διαφωνία, ὁ Βασιλεὺς ἢ τὸ Ἐπιτελεῖο ἢ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Γούναρη, οἱ ἀνεύθυνοι ἢ οἱ υπεύθυνοι, τὸ ἴδιο μῶς κάνει. Ἀλλὰ δὲ μῶς κάνει τὸ ἴδιο καὶ τὸ ποῖα εἶνε ἢ διαφωνία καὶ σὲ ποῖους λόγους στηρίζεται. Ἐπρεπε νὰ ξέρῃ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος, πού στηρίχθηκε ἢ διαφωνία, ποῖα εἶναι τώρα ἢ ἀντιθετὴ πολιτικὴ, ποῖα ἐπιχειρηματολογία τὴν δικαιολογεῖ, γιὰτί αὐτὴ βρέθηκε νὰ συμφέρῃ σὲ τὸ Κράτος; Ἐπρεπε νὰ τοῦ εἶχατε ἐκθέσει ἴσα με σήμερον τὴν πολιτικὴν σας καὶ νὰ τὸ ἐκάνετε νὰ τὴ δεχθῆ, γὰρ νᾶχῃ κύρος ἢ πορεία σας. Μὰ ἐσεῖς εἰκοσιπέντε μέρες τώρα ἀλλάξατε καὶ εἰκοσι πέντε ὄψεσ ἀν τὸν Πρωτὴ καὶ πολιτικὴν δὲ μῶς παρουσιάσατε. Τελευταία μῶς λέτε ὅτι δίνετε περισσότερη σημασία στοὺς κινδύνους τῆς ἀκερισούντης τῆς χώρας ἀπ' ὅτι ἔδινε ἢ προηγούμενη Κυβέρνησις καὶ σ' αὐτὸ μόνον βρισκεται ἢ διαφορὰ σας ἀπὸ κείνη. Καὶ χωρὶς διάφραση τοῦ Βενιζέλου δὲ σᾶς πιστεύουμε. Μπορούμε νὰ σκεφθῶμε ὅτι μὲ μὴ ταξιαρχία λιγώτερη δὲν πολλαπλασιάζονται οἱ κίνδυνοι τῆς ἀκερισούντης τοῦ σημερονοῦ Κράτους καὶ ὅτι δὲν εἶναι εὐκολο ἢ Βουραρχία, τὴ περίπτωση πού θὰ βγοῦμε ἀπ' τὴν οὐδετερότην, ἀν καλὸ κοπέλλι ἀμέσως καὶ ἀποφασίστα νὰ μᾶς χτυπήσῃ, ἐπειδὴ θὰ τῆς τὸ παραγγείλῃ ἢ Γερμανία. Ἄν εἶταν ἔτσι, δὲ θὰ δίσταζε ὡς τώρα νὰ κηρυχθῆ συμμάχισσα τῆς Γερμανίας. Αὐτὰ λοιπὸν πού μῶς λέτε εἶναι κολοκῦθια νερόδραστα. Πολιτικὴ δὲν εἶναι. Μὰ πού στηρίζασατε τότες καὶ ἀντιπολιτεύσατε τὸ Βενιζέλο;

Και τί ἐκλογές ἔχει νὰ κάμη ὁ Ἑλληνικὸς λαός, μεταξὺ ποιῆς πολιτικῆς νὰ ἐκλέξῃ;

Ἄφου δὲ μᾶς τὸ λέτε, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κάνουμε ὑποθέσεις. Καὶ μπορούμε τρία πράματα νὰ υποθέσουμε, μὲ τὴν ἀδειά σας : Ἡ τεμπελιάσατε καὶ δὲ σᾶς καίγεται καρφὶ γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ ἔθνους καὶ θὰ καλέσετε τὸν ἑλληνικὸ λαὸ νὰ διαλέξῃ μεταξὺ στήν πολιτικὴ τοῦ Βασιλιά, ποῦ εἶναι—κατὰ τὸν Εὐταξία—νὰ μὴ γίνῃ πόλεμος, καὶ τὴν πολιτικὴ τοῦ Βενιζέλου ἢ πιστεύετε ὅτι θὰ νικήσῃ ἡ Γερμανία ἢ πολιτεύεστε ὅπως πολιτεύεστε μὲ τὸ ἔτσι θέλω. Μπορεῖ ἀκόμη νὰ συμβαίνουν καὶ τὰ τρία μαζί.

Ἐποια ὑπόθεσις κι ἂν πάρουμε, δὲ βγαίνετε μὲ ἄσπρο πρόσωπο. Ἄς πάρουμε τὴν πρώτην. Ἄν υποθέσουμε πῶς ἡ πολιτικὴ τοῦ νὰ μὴ κλάψουν χήρες καὶ μαννάδες καὶ παιδιὰ εἶν' ἡ σωστὴ πολιτικὴ, τότες ὅλη ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία εἶναι ἓνα ἔγκλημα. Ἡ Φιλικὴ ἔταιρεία κι ὁ Ρήγας καὶ ὁ Ὑψηλάντης κι ὁ Κολοκοτρώνης κι ὁ Πετρόμπεης κι ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὑποκινητὲς τῆς Ἐπανάστασης ἔκαναν ἔγκλημα ποῦ ξεσήκωσαν τοὺς Ἕλληνας κ' ἔκαναν νὰ μαυροφορέσῃ κόσμος δόλκερος. Καὶ γιὰτί νὰ πηγαίνουμε τόσο μακριά; Ἐσεῖς οἱ ἴδιοι κάνατε ἔγκλημα ποῦ συντελέσατε—ἀλήθεια πολλοὶ ἀπὸ ἀπὸ σᾶς εἶναι ἄθωοι, ἀλλὰ τοὺς ἄθωους τοὺς ἐξαιροῦμε—στοὺς δύο τελευταίους πολέμους μας καὶ κάνατε χιλιάδες μάννες καὶ παιδιὰ νὰ μαυροφορέσουν. Καὶ πρέπει νὰ δώστε λόγο γιὰ τὸ ἔγκλημα. Τί κέρδισε ὁ Μωραΐτης χωρικὸς ἢ ὁ νησιώτης κι ὁ Στερεοελλαδίτης ἢ ὁ δουλοπάραικος τῆς Θεσσαλίας ἢ ὁ Πολίτης, ὁ Σμυρνιός, ὁ Κρητικὸς, ἀπὸ τὴν Ἡπειρο καὶ τὴ Μακεδονία σας; Γιατί τοὺς βάλανε νὰ σκοτωθοῦν ὅλους αὐτούς, νὰ φήσουν ὄρφανὲς τίς οἰκογένειές των; Κι ἀκόμη πάρα πέρα ἄς ρωτήσουμε: Γιατί διατηρεῖτε στόλους καὶ στρατοὺς, ἀφου τὸν «Ἀβέρωφ» πρέπει νὰ τὸν φυλάμε, γιὰ νὰ τὸν καμαρώνουμε, κι ἀφου δὲ θέλετε νὰ κλάψουν μάννες καὶ παιδιὰ; Καὶ τί τὴ θέλει ὁ φτωχὸς ἑλληνικὸς λαὸς τὴν «πολυτέλεια αὐτὴ τῆς διοίκησης, αὐτὸ τὸ Κράτος μὲ τοὺς γραφιάδες του καὶ τοὺς φαγάδες του, ποῦ δὲν τοῦ δίνει ἀπέναντι σ' ὅλα τὰ βάρη οὗτ' ἓνα δημοτικὸ σκολεῖο;

Τί ἀνακολουθία εἶν' αὐτὴ ἢ δική σας; Ὁ Βενιζέλος ὅπως ἔκανε τοὺς δύο πολέμους καὶ πήραμε ὅσα πήραμε, ἔτσι ζητάει νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔθνικὴ ἀποκατάστασι. Ἀκολουθεῖ τὴν ἴδια γραμμὴν, τὴν ἴδια πολιτικὴν. Κ' ἐσεῖς (ἀποτεινόμενος ὅχι μόνο στὴν Κυβέρνηση Γούναρη, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀντιδραστικούς, σὲ ὅλη τὴ φαυλοκρατία ποῦ ἀντιπροσωπεύει) ἢ ἔπρεπε νὰ ἐμποδίσετε νὰ πάμε ὡς τὸ Νέστο ἢ πρέπει καὶ τώρα νὰ τὸν ἀκολουθήσετε στ' ἀντικρυνά μας ἀκρογιάλια. Ἄν ἐκηρύχνατε στὸν κατάλληλο καιρὸ ὅτι θεωρεῖτο τὸ ἑλλαδικὸ κράτος—τὸ κράτος ποῦ δημιουργήθηκε μὲ τὴ αἷμα ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ—χωρισμένο κι ἀποξενωμένο ἀπ' τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, θάκαναν τὸ λογαριασμό τους ὅσοι μένουσιν στὴν Τουρκία καὶ δὲ θὰ πάθαιναν τίς συφορὰς ποῦ ἔπαθαν καὶ ποῦ παθαίνουν.

Μὰ ἐσεῖς κάνατε καὶ κάνατε τὴν πολιτικὴν τοῦ ἀνεμομύλου, μὰ πολιτικὴ ἀχαραχτήριστη, κακούργα, ποῦ τύφλα νάχουν μπρὸς στὰ ἔργα τῆς τὰ ἔργα τῶν Βουργάρων καὶ τῶν Τούρκων. Εἴσατε σοσιαλιστές; Ἀκολουθεῖτε τότε σοσιαλιστικὴν πολιτικὴν καὶ διαλύστε στόλους καὶ στρατοὺς, γιὰ νὰ μὴν κλαῖν' οἱ μάννες καὶ οἱ χήρες. Εἴσατε ἔθνικιστές; Νὰ ἡ ἔθνικὴ πολιτικὴ τοῦ Βενιζέλου ἀκολουθεῖτε τὴν.

Τί ἔχετε νὰντιτάξετε στὸ Βενιζέλο; Εἶναι λιγώτερο ἑλληνικὴ ἢ Μικρὴ Ἀσία, ποῦ ἀρνήσαστε, ἀπὸ τὴν Ἡπειρο καὶ τὴ Μακεδονία; Κ' οἱ δύο αὐτὲς ἔχουν τόσον ἑλληνικὸν πληθυσμό, ἓνα τουλάχιστο ἑκατομμύριο, ὅσο ἔχουν τὰ μέρη ποῦ μᾶς ἔταξε ἡ Entente; Καὶ τὸ ξέρετε ὅτι, ἀ δὲ λογαριάσουμε τὴν κάπια ἀλλαγὴ ἀπὸ τοὺς διωγμούς, τὰ περίχωρα τῆς Σμύρνης καὶ ἡ Ἐρυθραία καὶ τὸ Ἀττάλι εἶναι ἑλληνικώτερα ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν; Ξέρετε ὅτι μεγάλο, πολὺ μεγάλο μέρος τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρῆς Ἀσίας κατάγεται ἀπ' τὸ Μωριά, τὴ Ρούμελη καὶ τὰ νησιά—δὲ μιλάμε γιὰ τοὺς Ἑλληνας ὑπηκόους—, ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ καθαρὰ Μωραϊτικὰ χωριά καὶ ὅτι ὁ ὑπόλοιπος πληθυσμὸς, ὁ καθαυτὸ Μικρασιατικὸς, στὰ μέρη ποῦ μᾶς ἔταξαν, εἶναι ἀπὸ τοὺς καθάρωτερος Ἕλληνας, ἀφου τὰ μέρη κείνα δὲν τὰ μπόλιασαν Σλάβοι καὶ Ἀρβάνιτες, ὅπως τὴν ἀπὸ δῶ Ἑλλάδα; Καὶ τὸ ξέρετε ὅτι δὲν μποροῦν νὰ κατηγορηθοῦν, ὅπως ἓνας ἀνόητος τοὺς κατηγορήσε κάποτε στὴν «Πατριδα», οἱ Ἕλληνας αὐτοὶ πῶς δὲν ἀγωνίστηκαν—ὅσο μπορούσαν νὰ αγωνιστοῦν—γιὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν καὶ δὲ μαρτύρησαν καὶ δὲν ἐθυσιάστηκαν;

—Μὰ δὲν τᾶρνούμαστε αὐτὰ, θὰ μᾶς ἀπαντήσετε ἴσως, ἀλλὰ μπορούμε νὰ τὴν πάρουμε τὴ Μικρὴ Ἀσία καὶ νὰ τὴν κρατήσουμε;

—Μὰ τότε γιὰτί δὲ θέλετε νὰκούσετε τὰ λογικὰ ἐπιχειρήματα ποῦ ἀπαντοῦν στοὺς φόβους καὶ τοὺς διισταγμούς σας; Γιατί χαρακτηρίζετε ἀποικία καὶ Μαρρόκο τὴ Μικρὴ Ἀσία καὶ μιλάτε γιὰ «ὑπερπόντιον ἐκστρατείαν» ἔτσι ἀπὸ πείσμα; Γιατί ἐπιτρέπετε στὸ μισελληνικὸ βρωμόφυλλο τοῦ Χαϊρόπουλου «ὁ Χρόνος» νὰ βάζῃ πλάγι τὴν Ἰωνία καὶ τᾶλλα ἑλληνικὰ μέρη μὲ τὸ Βελουχιστάν; Γιατί μαζὶ μὲ τὸ «Ἐμπρός», ποῦ κάνει τὸν ἠλίθιο, ρωτᾶτε: Βλέπετε, ὦ Ἕλληνας, νὰ χάσαμε τίποτα μὲ τὸ πέσιμο τοῦ Βενιζέλου καὶ τὴν οὐδετερότητά μας, μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῆς πολιτικῆς μας; Βέβαια, σᾶς ἀπαντοῦμε, τί χάσαμε; Εἶναι πολὺ καλὰ στὴν υγείαν του καὶ χωνεῖ ἀριστα δ κ. Καλαποθάκης τοῦ «Ἐμπρός». Ἄν κάθε μέρα ποῦ περνᾶει σημαίνει κ' ἓνα σκαλοπάτι γιὰ τὸ θάψιμο τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μ' αὐτὸ τί;

Ἄς τὸ δεχτοῦμε ἕμως ὅτι δὲν εἶν' αὐτὴ ἡ πολιτικὴ σας—ποῦ τότες βέβαια θὰ συνομολογήσετε ὅτι θὰ εἶναι ἀτιμία τοῦ χειροτέρου εἶδους νὰ βγγῆτε αὐριο καὶ νὰ πῆτε στὸν ἑλληνικὸν λαὸ νὰ διαλέξῃ μεταξὺ ἐσᾶς, ποῦ θὰ τοῦ ἐξασφαλίσετε τὴν εἰρήνην, καὶ τοῦ Βενιζέλου, ποῦ τάχα θέλει τὸν πόλεμον. Μὰ τότες ποῖος λό-

γος σὰς κάνει νὰ ἐναντιώεστε στὸ Βενιζέλο; Ἄν ἀλλ-
θεύῃ ἢ δευτέρῃ ὑπόθεσιν ποὺ κάναμε, ἀν δηλ. πιστεύε-
τε πὼς θὰ νικήσῃ ἡ Γερμανία καὶ γι αὐτὸ δὲ θέλετε
νὰ πᾶμε μὲ τοὺς ἀντιπάλους τῆς, τότες γιὰ τὴν δὲ βγαί-
νετε νὰ διακηρύξετε τὴν πεποίθησίν σας καὶ νὰ μᾶς
πεῖσετε κ' ἐμᾶς; Μὰ φοβοῦμαστε, θὰ πῆτε, ὅτι θὰ
ζημιωθοῦν μ' αὐτὸ τὰ ἐθνικὰ μᾶς συμφέροντα ἀπὸ τὸ
μέρος τῆς Entente. Καλὰ, σὰς ἀπαντοῦμε, μπορεῖ νὰ
ζημιωθοῦν προσωρινά, ὅσο διαρκεῖ τὸ παιγνίδι, μὰ ὕ-
στερα, ἀφοῦ θὰ νικήσῃ ἡ Γερμανία κ' ἐμεῖς σὺν τοὺς
κοκκόρους διακηρύξαμε ἀπὸ τώρα τὴν νίκη καὶ τὸ
θρίαμβό τῆς, δὲ θάποκατασταθοῦν ὅπως εἶναι τώρα κί
ἀκόμη καλύτερα τὰ ἐθνικὰ μᾶς πράγματα; Ἡ θὰ μπο-
ρῇ καὶ τότες νὰ μᾶς βλάψῃ ἡ Entente, μολοντοὶ δὲ θὰ
τὸ θέλῃ ἡ Γερμανία; Μὰ τότε γιὰ τὴν νὰ φοβηθοῦμε
τὴ νικήτρια Γερμανία, τὴ συμμάχισσα τῶν Τούρκων,
καὶ νὰ μὴν εἴμαστε ἔστω καὶ μὲ νικημένη τὴν Entente,
ποὺ πολεμίζει τοὺς Τούρκους; Ἡ ἔτσι πρέπει νὰ κά-
νουμε ἢ δὲν εἶναι λόγος ὁ φόδος ποὺ εἶπαμε γιὰ νὰ
κρύβετε τὴν πεποίθησίν σας.

Μήπως ὅμως δὲν εἶναι τέλεια ἡ πεποίθησίν σας, μή-
πως διστάζετε καὶ δὲν ξέρετε κ' ἐσεῖς τί θὰ γίνῃ;
Μὰ τότες πὼς τολμάτε καὶ κόβετε τὸ δρόμο τοῦ Ἐ-
θνους, πὼς ἔχετε τὴν ἀξίωση νὰ κυβερνήσετε; Με-
ταξὺ δυὸ κυβερνήτες, ἕναν ποὺ διστάζει καὶ φοβάται
καὶ πάει σὺν τὸ μεθυσμένο καὶ δὲν ξέρει τί νὰ κάνῃ κ'
ἕναν ποὺ ξέρει τί θέλει καὶ τί κάνει καὶ ποῦ βαδίζει
καὶ ποὺ τραβάει ἀδίσταχτα στὸ δρόμο του, ποιὸν πρέ-
πει τὸ ἔθνος νὰκολουθήσῃ, ἀφοῦ μάλιστα, ἀν πρόκει-
ται νὰ νικήσῃ ἡ Γερμανία, θάναί γιὰ μᾶς μικρῇ ἢ
διαφορᾷ εἴτε μὲ τὴν Entente εἴμαστε εἴτε οὐδέτεροι,
ἐνθ' οὗλου μικρῇ δὲν εἶναι, ἀν πρόκειται νὰ νικήσῃ ἡ
Entente;

Μήπως ὅμως δὲν εἶναι οὔτε ἡ πεποίθησίν σας γιὰ
τὴν νίκη τῆς Γερμανίας ὁ λόγος ποὺ κρατᾶτε τὴν οὐ-
δετερότη, ἀλλὰ εἶναι ὁ λόγος αὐτὸς τὸ ἔτσι θέλω, ἡ
Γερμανοφιλία σας μ' ἄλλα λόγια, ποὺ δὲ λογαριάζει
μήτε ποῖο τέλος θάχῃ ὁ πόλεμος τῶν Εὐρωπαϊῶν μήτε
ποιῆς συμφερέ; σωριάζει, ποῖα καταστροφὴ φέρνει στὸ
ἔθνος ἢ οὐδετερότη μᾶς; Καὶ μήπως γι αὐτὸ προ-
βάλλετε ὡς ἔρο στὸ νὰ βγοῦμε ἀπ' τὴν οὐδετερότη τὴν
ἑμῶν κίνησιν τῆς Βουργαρίας, ἐπειδὴ ξέρετε πὼς εἶναι
δύσκολο πρᾶμα νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ αὐτὴ τὴν κί-
νησιν ἢ Βουργαρία;

Δὲ θέλομε νὰ τὸ πιστέψουμε. Ὅποιος κί ἂν εἶναι
ἑμῶς ὁ λόγος ποὺ φερνόσατε ὅπως φερνόσατε, ὅποια
κί ἂν εἶναι ἡ πολιτικὴ σας—ἡ ἀνυπαρχτή, ὅπως μᾶς
φαίνεται—, θέλομε κ' ἐσὰς ἀλλὰ περισσότερο τὸν Ἐλ-
ληνικὸ λαὸ νὰ τονε κάνουμε νὰ προσέξῃ στὰ ἐπακό-
λουθα ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὸ φέροσμά σας. Τὰ λογαριάζ-
σατε καλὰ τὰ ἐπακόλουθα αὐτά; Ἐλογαριάσατε τί
μποροῦμε νὰ πάθουμε ἀπὸ ἔστω καὶ λίγο ἐχθρική ἢ
ἀπλῶς ἀδιάφορη τὴν Entente, προπάντων ἀν στίς ἐ-
κλογῆς ποὺ θὰ κάνετε μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἀστρα-
τείας καὶ μὲ τίς ταχυδαχτυλογραφικὰς σας μέθοδος κα-

τορθώσετε νὰ μὴν ἔχῃ τὴν πλειονοψηφία ὁ Βενιζέλος
—πρᾶμα ποὺ δὲν τὸ πιστεύουμε— καὶ καταλογιστῆ ἔ-
τσι ἡ πολιτικὴ σας εἰς βάρος τοῦ ἔθνους; Ἐλογα-
ριάσατε καὶ τὴν ἄλλη κίνησιν τὴν ἐσωτερική, ἐκείνη
ποὺ θὰ γεννηθῇ μέσα στὸ ἔθνος ἀπ' τὸ φέροσμά σας;
Ἄκουστε τὴν νὰ σὰς τὴν ποῦμε:

Πρῶτα πρῶτα τὸ λαὸ τοῦ σημερινοῦ Κράτους θὰ
τονε χωρίσετε σὲ δυὸ, ὄχι πειὰ κόμματα, ἀλλὰ στρα-
τόπεδα μὲ ἄδυσσο βαθεῖα ἀνάμεσα. Μαζὶ σας εἶναι
τώρα οἱ ἀγιάτρευτοι παλιοκομματικοί, ἡ κακομαθη-
μένη φαυλοκρατία, ποὺ εἶναι ἱκανὴ νὰ πουλήσῃ ὅλη
τὴν Ἑλλάδα καθὼς βρίσκεται, φτάνει νὰ μπορῇ
νὰρπάξῃ καὶ νὰ ξεσκίση. Ἴσως σὰς ἀκολουθήσουν καὶ
κάμποσοι ποὺ θὰ τοὺς γαργαλίση ἡ ὑπόσχεσιν τῆς εἰ-
ρήνης. Ὁ περισσότερος ὅμως καὶ ἀγνότερος πληθυ-
σμός καὶ τοῦ παλιοῦ Κράτους θὰ εἶν' ἀντίθετός σας,
ὅσο κί ἂν τὰ καταφέρετε νὰ νυθέψετε τὸ φρόνιμά
του, ποὺ ἀδύνατο νὰ δέχεται ἀπάρνησιν τοῦ μισοῦ ἔ-
θνους καὶ τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν καὶ ποὺ οἱ ἴδιοι οἱ
Γερμανοὶ τὸ ἀναγνωρίζουν ὡς φιλικὸ πρὸς τὴν Entente.
Κί ἀκόμη περισσότερο θὰ ἔχετε ἀντίθετός σας τίς νέες
χώρες, ἐξὸν βέβαια τοὺς Τούρκους κατοίκους τῶν κ' ἴ-
σως καὶ τοὺς Ἑβραίους. Ἀδύνατο ἢ Κρήτη, ἢ Ἡ-
πειρο, ἢ Μακεδονία—δὲ σὰς λείπει τίποτα τὸ ἐπιλοιο ἔσοι:
ἀντιπροσώπεσαν τὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμὸ τῆς ἑναν
καιρὸ στὴν Τούρκικη Βουλῇ εἶναι Βενιζελικοί;—ἀδύ-
νατο ἢ Σάμο καὶ ἢ Χιὸ κ' ἢ Μιτυλήνη νὰπαρνηθοῦν
μαζὶ σας Θράκη, Πόλη καὶ Μικρὴ Ἀσία. Λοιπὸν μαζὶ
μὲ τὸν περισσότερο πληθυσμὸ τοῦ παλιοῦ βασιλείου ὅ-
λες οἱ νέες χώρες θὰ πληγῶσιν ἀπ' τὴν ἀνθετικὴ ἐ-
νέργειά σας, θὰ ἀποξενωθοῦν, καὶ ἡ θάκλουθῃ ἄ-
μεσος σπαραγμὸς μέσα στὸ Κράτος ἢ θάναί τὰ κομμά-
τια του ἔτοιμα νὰ τοῦ ἀφήσουν γειά. Οἱ προδομένοι
ἀπ' τὴν ἄλλη Ἑλληνας τῆς Τουρκίας τί ἄλλο πειὰ θὰ
μένῃ νὰ κάνουν παρὰ νὰγκαλιάσουν καμμιὰ ξένη ἐθني-
κότητα, ἄλλοι τοὺς Ἴταλούς, στὰ δυτικὰ τῆς Μικρῆς
Ἀσίας, ἄλλοι τοὺς Βουργάρους, στὴ Θράκη, κί ἄλλοι
τοὺς Ρούσσους, καὶ νὰ γίνουν φανατικώτατοι Ἴταλοι
καὶ Βουργαροὶ καὶ Ρούσοι καὶ πολεμώντας γιὰ τίς
νέες τῶν πατρίδες ἐνάντια στὸ Ἑλληνικὸ Κράτος μὲ
τὴν κλονισμένη συνοχὴν του καὶ τὸ διαιρεμένο πλη-
θυσμὸ του νὰ ζητήσουν νὰ τὸ ξεχαρβαλώσουν;

Αὐτὰ τὰ ποτελέσματα θὰ ἔχῃ ἡ παραμονὴ μᾶς στὴν
οὐδετερότη καὶ ἡ ἀπάρνησιν τοῦ μισοῦ Ἑλληνισμοῦ
τώρα ποὺ ἡ Τουρκία δὲ μπορεῖ νὰ μείνῃ πειὰ ὡς Κρά-
τος, τώρα ποὺ δὲ μποροῦνε πειὰ οἱ Ἑλληνας ἐκεῖ νὰ
συμφωνήσουν μὲ τοὺς Τούρκους. Κί ἂν ἡ Entente μᾶς
λυπηθῇ κί ἀφήσῃ ἀπεῖραχτο τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, οἱ
ἴδιοι οἱ Ἑλληνας θὰ κάνουμε κομμάτια καὶ Κράτος
καὶ ἔθνος. Θὰ ἐρθῇ ἡ συντέλεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Κύριε Γούναρη, ἀν νομίζετε ὅτι ἡ εὐχαρίστησιν ποὺ
αἰσθανόσατε ἀπὸ τὴν δόξα τῆς πρωθυπουργίας καὶ τῆς
ἀρχηγίας κόμματος ἀνισταθμίζει ὅλη αὐτὴ τὴν ἐ-
θνικὴ καταστροφὴ, μπρός, γίνετε ὁ νεκροθάφτης τοῦ
Ἑλληνισμοῦ. Ἄλλοιῶς, ἀν εἴσατε ὅπως σὰς παρὰ-

στησε ὁ φίλος σας Καμπάνης, ἀφοῦ δὲν ἔχετε, ὅπως εἶναι θεοφάνερο, δική σας πολιτικὴ συμφερότερη στὸ Ἔθνος, στὴν δλότητα τοῦ Ἔθνους, μὰ καὶ στὸ Κράτος μόνο, ἀν τὸ θέτε κ' ἔτσι, σκεφτήτε ὅτ' εἶναι χρέος σας ἢ νὰ παραιτηθῆτε ἢ νὰ κολουθήσετε τὴν πολιτικὴ τοῦ Βενιζέλου χωρὶς νὰ περιμένετε ἐκλογές. Ὡς νὰ γίνουσι οἱ ἐκλογές—καὶ γιὰ νὰ γίνουσι σωστὲς ἐκλογές, εἶπαμε, πρέπει νὰ ὑπάρχη καὶ πολιτικὴ ἀλλή ἀπὸ τοῦ Βενιζέλου—, ποῖος ξέρει τί συμφερέσ μπορεῖ νὰ δῆ τὸ Ἔθνος; Καὶ τότε;

15.3.915

Ο ΑΔΕΡΦΟΣ ΜΟΥ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ

Τ' ἄΛΟΓΟ ΜΟΥ!

To horse! to horse! the sabres gleam;
High sounds our bugles call...
Walter Scott

Τ' ἄλογό μου, καλλιγωμένο, νάτο! — μ' ἀκαριεραῖ. Ὅπλῆς ἀγγυροτζάποτες στὴν πέτρα δέρνει — καὶ μὲ προσμένει. Τὸ χαλινάρι τοῦχει φάει τὰ χεῖλια — αἷμα σταλαί. Τὰ μάτια του — ἀστραπὲς παντοῦ σκορπάει. Ἀφήνει τὸ γλιμίντρισμα βαρὺ νὰ σβύσει καὶ πάλι ἀδρὸ τὸ ξαναπιάνει — σὰν σάλπιγγα, ποῦ κρᾶζει, σκούζει, οὐρλιάζει στὴ μάχητα ζητώντας νὰ μᾶς σπρώξει...

Καρὰς εἶν' τ' ἄλογό μου, ἀστεράτος! Κ' ἔχει καπούλια θραυφερά, δεμένα, κ' εἶναι τὰ πόδια του — τὰ φτερωτά του πόδια — ἀτσάλι ποῦ δὲ σπάει, ποῦ δὲ λιγᾶει...

Στὴ ράχη του ἄλικο μαγλάμι κυματίζει — ὡσὰν τοὺς πόθους π' ἀνεμίζουσι στὴ ζωὴ μας... Ἄγνους πυροὺς σκορπᾶνε τὰ ρουδιούνια ποῦ γύρα τὸν ἀγέρα ἀναδεύουσι — καὶ τὰ σπιρούνια δὲ γρικᾶει στὴ σάρκα.

Διπλὰ τὰ χάμουρα, στεριά δεμένα, στὸν τόπο τὸ κρατᾶνε τ' ὄριον αἴτι... Στὸν τόπο κεῖ, θὰ μὲ προσμένει πάντα στὶς στράτες τῆς ζωῆς γιὰ νὰ μὲ φέρει...

Νὰ μὲ περάσει ἀπ' ἀνθισμένα μέρη, νὰ μὲ πηδήσει ἀπὸ γκρεμνοὺς καὶ τράφους, νὰ μὲ ἀνεβάσει σὲ βουνὰ γιγάντια, νὰ μὲ ριπίσει στοῦ βοριά τὴ φρούμα, νὰ μὲ χαϊδέψει στὰ φτερά τοῦ μπάτη, κ' ἀποσταμένο νὰ μὲ πᾶει ν' ἀράξω στ' ἀπάνεμο λιμάνι τῶν ὄνειρων...

Κυριακὴ τῷ Βαγῶν τοῦ 1915.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

— Διπλούμαστε ποῦ ἔνα «Ἀνοιχτὸ γράμμα» τοῦ συνεργάτη μας Ν. Γιαννιοῦ στὸν κ. Ε. Βενιζέλο δὲν προφτάσαμε νὰν τὸ τυπώσουμε στὸ σημερινὸ φύλλο, γιὰτι μᾶς στάλθηκε ἀργά. Ἴσως τὸ τυπώσουμε στὸ ἐρχόμενο φύλλο.

ἘΝΑΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

• Ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Ὁθ. Ρουσόπουλου στὴ θέση τοῦ Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργεῖο τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δὲν εἶναι διορισμὸς κομματικὸς, οὔτε καν τυπικὸς. Ὁ διορισμὸς του εἶναι μιὰ μισοαναγνώριση τῆς Πολιτείας, καὶ λέμε μισοαναγνώριση, γιὰτι τέλεια ἀναγνώριση θάτανε ἀν ἡ Πολιτεία τὸν καλοῦσε, τὸν παρακαλοῦσε μάλιστα, νὰ διευτύνει τὸ σημαντικὸ Ὑπουργεῖο ποῦ τὴν ἀνάγκη του, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς ἀδίσταχτα, πρῶτος ὁ κ. Ρουσόπουλος κατάδειξε, ἰδρύοντας τὴν Ἐμπορικὴ καὶ Βιοτεχνικὴ Ἀκαδημία του, κὶ ἀφιερώνοντας στὸ ἔργο του αὐτὸ τὴν ριζοσπαστικὴν του σκέψη, τὴν ἀκούραστη ἐργατικότητά του, τὴν ἐπιστημονικὴ κ' ἐγκυκλοπαιδικὴν του μόρφωση, τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Ὁ κ. Ρουσόπουλος εἶναι ἀπὸ τοὺς πρῶτους πρῶτους ποῦ παναστατήσανε κατὰ τῆς ρουτίνας. Δὲν τὴν κήρυξε τὴν ἐπανάσταση μὲ λόγια — τὴν ἐνέργησε μὲ ἔργα — γιὰτι ἡ Ἀκαδημία του, ὅταν ἐδῶ κ' εἴκοσι περὶπου χρόνια ἰδρύθηκε, χαιρετίστηκε ἀπὸ τοὺς φιλελεύθερους καὶ ριζοσπάστες κείνης τῆς ἐποχῆς, σὰν ἕνας σωτικὸς φραγμὸς ποῦ σταμάτησε τὸ ἀκράτητο ρέμα τῆς νεολαίας πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ γύρισε πρὸς ἄλλες, πρὸς πραχτικὰς, ἀκόμα καὶ πρὸς προσδοκίμας, σπουδὰς.

Πρὶν ἰδρῦσει τὴν Ἀκαδημία του, κάθε Ρωμιὸς μισομορφωμένος ἢ μπορώντας νὰ ζοδέψει λίγα χρήματα, ὀνειροπολοῦσε γιὰ τὸν κανακάρη τοῦ ξέου Πανεπιστημιακὸ δῖπλωμα ποῦ θὰν τοῦδινε τὰ προσόντα νὰ γίνεαι θεσιθήρας καὶ προικισθήρας. Ἡ Ἐμπορικὴ καὶ Βιομηχανικὴ Ἀκαδημία χτύπησε κατακέφαλα τὸ γελοῖον αὐτὸ νομισμὸν κ' ἔπεισε τὸ Ρωμιὸν πὸς ὑπάρχουν κὶ ἄλλα ἐπαγγέλματα εὐγενικά, ὅσο τὸ Γιατρικὸν καὶ τὸ Δικηγορικὸν, καὶ πὸς ὁ τόπος μας, γιὰ νὰ προκόψει, χρειάζεται κ' ἐπιστήμονες γεωργοὺς, κ' ἐπιστήμονες κτηνοτρόφους, κ' ἐπιστήμονες ἐμπόρους καὶ βιομηχάνους, καὶ πὸς οἱ καινούριοι αὐτοὶ ἐπιστήμονες δὲ θάχουν ἀνάγκη νὰ θεσιθηροῦνε γιὰ νὰ ζήσουνε, μὰ θᾶναι παρακαλετοὶ.

Ἰσὺρ ἀπὸ τὸν κ. Ρουσόπουλον ἀνοιξε κ' ἡ Πολιτεία τὰ μάτια τῆς κ' ἰδρῦσε τίς ἐμπορικὰς, τίς γεωργικὰς καὶ τίς ἄλλες πραχτικὰς σχολὰς — κ' ἔτσι σιγὰ σιγὰ φάνηκε ἐπιταχτικὰ καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ ὑπάρχη κ' ἕνα Ὑπουργεῖο ἐιδικὸν. Καὶ γεννήθηκε τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Στὸ Ὑπουργεῖο αὐτὸ μπαίνει σήμερον ὡς Γενικὸς Γραμματέας ὁ κ. Ρουσόπουλος. Λίγο ἀργά, μὰ τέλος πάντων! Στὸ μακάριο τόπον μας κὶ ἀργὰ νὰ γίνεαι τὸ καλὸ, πάλι τοῦ ἀξίζει νὰ χαιρετιέται, ἀφοῦ τόσο σπάνια γίνεαι.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ